



MEEDOEN MOGELIJK MAKEN

MEE



Niet Aangeboren Hersenletsel

Door: Ada Grasmeijer en Harold Vernhout

Inleiding

NAH Cijfers

- 650.000 personen met NAH in Nederland
- 130.000 nieuwe getroffen per jaar
- 19.000 Kinderen (bekende gevallen)

Traumatisch hersenletsel

Oorzaak van het letsel van buitenaf

- Verkeersongeluk of een val
- Sportongeval
- Binnendringend voorwerp
 - Botsplinter
 - Scherp voorwerp in oog
- Geweld tegen het hoofd

Niet traumatisch hersenletsel

Oorzaak van binnen uit het lichaam

- Beroerte (CVA)
- Ziekten in de hersenen:
 - Tumor of gezwel
 - Bacteriële infectie (hersenvliesontsteking)
- Zuurstofgebrek:
 - Hartstilstand
- Vergiftiging (schilders, alcohol, drugs, etc)
- Bijna verdrinking

Niet Aangeboren Hersenletsel

Ervaringsdeskundige

Waaraan kun je NAH herkennen

Zichtbare en onzichtbare gevolgen

- Fysieke gevolgen als [deels verlamd, spreken, zien, etc]
- Twee taken tegelijk kan niet meer
- Meer op zichzelf gericht
- Vermoeidheid / Traagheid / Prikkelgevoeligheid
- Problemen met opstaan / initiatief
- Automatismen bestaan niet meer
- Een ander nodig voor grip op het leven (kapstokjes)
- Gebrek aan ziekte-inzicht
- Het inlevings-/gevoelsvermogen
- Passiviteit
- Ongeremdheid [spreken, roken, drinken, seks, lachen, huilen, agressie, kopen, onder rokjes kijken, ...]
- Korte termijn geheugen
- Karakterverandering

Gevolgen van NAH

- Cognitieve stoornissen
- Gedragsveranderingen
- Psychische stoornissen
- Fysieke stoornissen

Gevolgen

- Machteloosheid
- Woede en verdriet
- Depressiviteit
- Ongeloof
- Hoop op herstel
- Angst en onzekerheid over de toekomst

Kenmerken

- Breuk in de levenslijn
- Er-voor → NAH → er-na (ik kan niet meer)
- NAH krijg je niet alleen
- Beschadigingen aan de hersenen leiden tot grote problemen
- Na herstel wordt je nooit meer de oude (NAH heb je voor de rest van je leven)
- Karakterverandering
- Onzichtbare gevolgen

Aandachtspunten

- Valkuil: het lijkt of iemand met NAH goed functioneert.
- Goede introductie van persoon met NAH bij werkgever
- Collega vergeet de hersenletsel waardoor overvraging ontstaat (dus blijven herinneren)
- Aanbieden wederom job-coaching bij komst nieuwe managers of collega's (herintroductie)

Alert op signalen bij jezelf

- Lui
- Er van alles uitflappen
- Eigenwijs
- Chaotisch
- Snel geïrriteerd
- Ongeïnteresseerd
- Initiatiefverlies
- Ontremming
- Geen ziekte-inzicht
- Planningsproblemen
- Overgevoelig voor prikkels
- Geen empathisch vermogen

Gunstige omgevingsprikkels

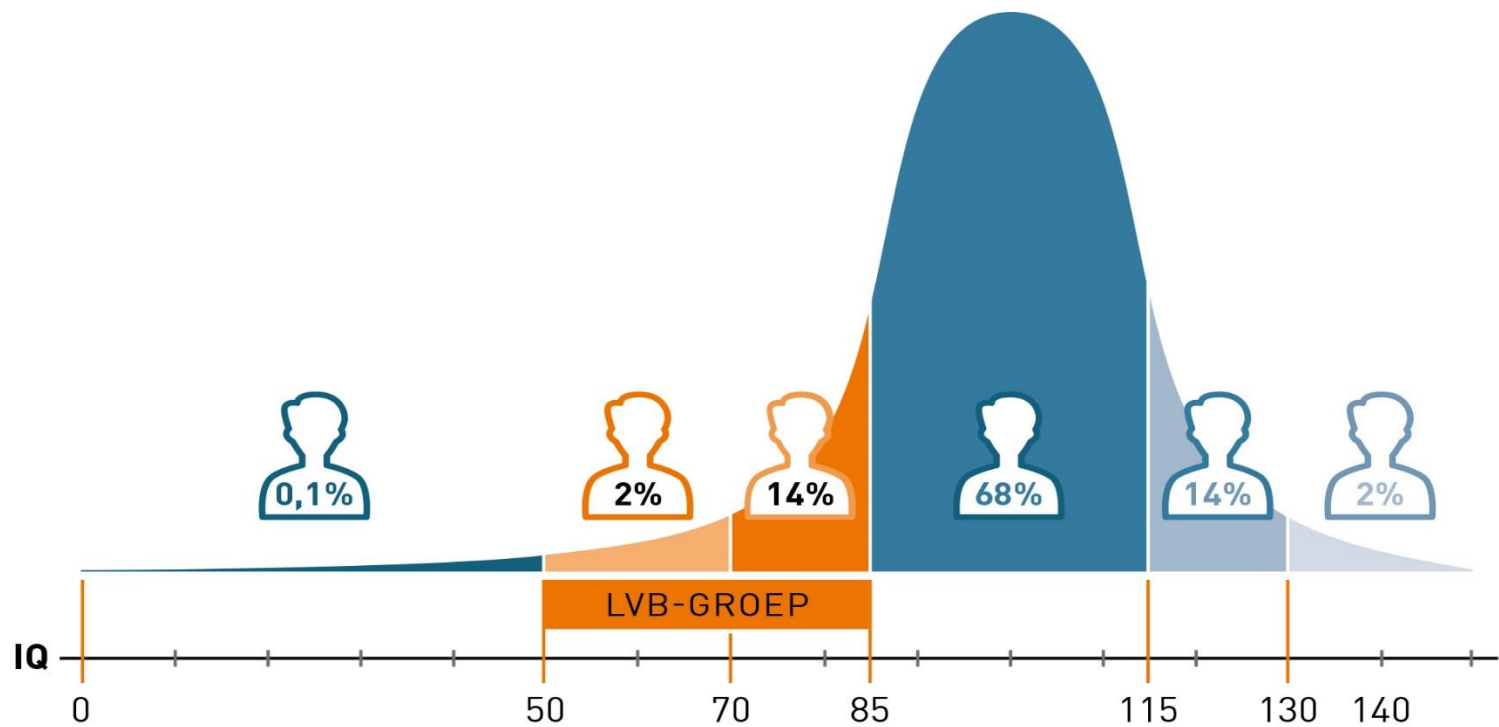
- Onthaasten
- Gevoel geven van autonomie
- Oordeelloos
- Geen dwang
- Verleiden
- Foutloos leren
- Begeleid falen of niet laten falen
- Voorspelbaarheid
- Herkenbaar
- Aansluiten en afstemmen

Ongunstige omgevingsprikkels

- Discussiëren
- Ja, maar Nee, maar
- “Dat kan jij niet.”
- “Je moet
- Als, dan.... Redenering
- “Kom zo!”
- “Even iets doen.”
- Lange zinnen
- Doorgaan als je niet meer kan / er niet meer tegen kunt
- Koffie laten halen en dan vragen: “Hoe was je dag?”

Niet Aangeboren Hersenletsel

Filmpje



- **0-50** Ernstige tot matige verstandelijke beperking
- **50-70** Lichte verstandelijke beperking
- **70-85** Zwak begaafd
- **85-115** Gemiddeld begaafd
- **115-130** Meer begaafd
- **130>** Hoog begaafd

Overvraging oorzaken bij LVB



- Onzichtbare beperking
- (lijkt) verbaal vaardig
- Gecamoufleerd door persoon zelf

- Circa 2,1 miljoen mensen in Nld

Verschillen en overeenkomsten

- Verschillen:
- NAH vermoeidheid en fysiek; LVB niet
- De leerbaarheid is een verschil bij NAH en LVB
- LVB heeft over de hele linie gelijk laag niveau; NAH heeft uitschieters.
- Overenkomsten:
- Jobcoach moet in het vizier blijven bij werkgever
- Voor zowel LVB als NAH is de overeenkomst: beperking is niet zichtbaar, moeite met plannen en structuur nodig.

Vragen/afsluiting



MEEDOEN MOGELIJK MAKEN

MEE